

Годишна хидрологична оценка на регистрирания отток за 2010 г

Хидрологичната оценка е направена на регистрирания(нарушен) отток при ХМС от опорната хидроложка мрежа към НИМХ.

Годишният обем на оттока на наблюдаваните реки за 2010 г., определен от постъпващата в НИМХ оперативна хидрологична информация е $27466 \cdot 10^6 \text{ m}^3$ - с 31 % по-голям от годишната норма, като приблизително 2/3 от този обем се формира през първата половина на годината. Следва да се подчертае че за норма е използвана средна стойност изчислена за периода 1971-2000 г. Във връзка с климатичните промени е възприето като миродавно нормите да се изчисляват от най-близкия до съвременността 30 годишен период. Препоръчвания до скоро от СМО период беше 1961-1990 г. Повечето европейски страни използват в момента периода 1971-2000 г. Средната стойност за този период е 16231 млн.куб.м

За сведение: Нормата за периода 1961-1990 г е 18455 млн.куб.м защото в изчисляването ѝ не влизат много сухите години през 90-те. Средната стойност за по-дългия период 1961- 2006 г е 17891 млн.куб.м. Горните оценки касаят регистрирания отток, който е по-малък от естествения, като разликата се задълбочава в сухите години - до 20% и повече.

2010 г беше значително по-водоносна в сравнение с 2009 г. През всички месеци на годината, с изключение на май, общият обем на оттока на наблюдаваните реки надвишаваше месечните норми: за месеците III, IV, IX и X с 49 до 78 %, а за месеците II, VII и VIII с 2-3 пъти. Общият обем на речния отток през месеците: VI, XI и XII надвиши нормите за тези месеци с 15 до 35 %. Най-малко надвиши нормата за месеца, с 8 %, оттокът на реките през I. Единствения месец на 2010 г, през който речният отток остана под нормата (с 8 %) е V.

Вътрешногодишното разпределение по месеци на оттока през 2010 г. е не типично в хидрологично отношение – 65 % от този отток беше формиран през месеците януари – юни, като от тях 54 % бяха формираны през зимните месеци – януари – март и 35 % - през втората половина на годината(VII-XII), като почти половината (47 %) беше формиран през месеците VII и XII.

През годината не се наблюдаваха характерните за нашите климатични условия периоди на пролетно пълноводие и лятно маловодие на реките, който обхваща месеците IV - VI и VII - IX. През периода на „пролетното пълноводие”, месец V, оттокът на реките остана под нормата, а през месеците на „лятно маловодие”, VII и VIII, речният отток надвишаваше най-много месечните норми- 2-3 пъти.

Разпределението на годишния отток на реките по водосборни басейни е следното: 38 % от този отток е формиран от реките в Дунавския водосборен басейн; 54 % - от реките в Беломорския басейн; 8 % - от реките в Черноморския басейн.

В Дунавския водосбор през месеците II–IV, VI-VIII и XII беше регистрирано повишаване на речните нива, предимно в централната част и западните райони на водосбора. Тези повишения през някои от месеците(II, IV, XII) бяха значителни, но краткотрайни, последвани от бързо оттичане на реките и рязко спадане на

нивата. През останалите месеци от годината, наблюдаваните реки се характеризираха с почти постоянен отток и незначителни денонощни колебания на нивата. По-съществени краткотрайни повишения в отделни периоди бяха отбелязани само в западната половина на Дунавския водосбор и в поречие Янтра. В следствие на това средномесечният отток на реките в Дунавския водосбор през: III, IV, VI, VIII, и XII надвиши с 31 до 88 %, а през II и VII – с 2 - 3 пъти месечните норми. През I, V, IX, X и XI оттокът на реките в този водосбор се колебаеше до +/- 9 % спрямо месечните норми.

В Черноморския водосборен басейн средномесечният отток на наблюдаваните реки надвишаваше месечните норми почти през цялата година, най-много през месеците: II, III, VII и VIII – от 3 до 7 пъти. През месеците I, IV – VI, IX и X речният отток беше с 14 до 52 % над нормата и само през XI и XII с 11 % - 30 % под месечната норма. През II и III беше регистрирано значително увеличаване на оттока на реките: Голяма Камчия, Провадийска, Камчия и Факийска. Регистрираните повишения бяха: на р. Голяма Камчия при Преслав до 220 см, на р. Провадийска при гара Синдел от 80 до 256 см, на р. Камчия при Гроздьово 160 до 350 см, на р. Факийска при Зидарово от 102 до 130 см.

В Беломорския водосборен басейн, през всички месеци на годината, с изключение на V, средномесечният отток на наблюдаваните реки беше над месечните норми – най-много през II и през периода V II – X, с 2 - 2,5 пъти. През месеците: III, IV, VI и XI средномесечният отток на реките надвиши месечните си норми с 30 до 61 %. Най – малко надвиши нормата оттокът на реките през I със 7 % и през XII с малко над 1 %. През II по реките Арда преди каскадата от язовири, Върбица, Харманлийска река и Тунджа след яз. Жребчево преминаха високи води. На 11.II. беше регистрирано повишаване на нивата на реките: Арда при Рудозем и при Вехтино съответно със 115 см и 188 см, Върбица при сп. Джебел с 402 см. През периода 11 – 17.II. нивата на реките: Харманлийска при Харманли и Тунджа при Елхово се повишиха съответно с 325 и 264 см.

Забележка: Данните са от 08 ч.